

BÀI GIẢNG CỦA PHÁP SƯ TỊNH KHÔNG

Người dịch: THÍCH GIÁC THIỆN

LOẠT BÀI LÀM THẾ NÀO CỨU VĂN PHONG KHÍ XÃ HỘI

Học để làm Thầy người. Hành để làm khuôn phép cho đời.

Đài truyền hình. Hồ sơ số: b24 - 3

Các vị đồng học thân mến!

Hôm nay chúng tôi nhân cơ hội này trình bày với mọi người một số vấn đề tu học thực tế. gần đây có một số người nói với tôi: Nhân viên rất khó hướng dẫn; Thầy giáo thì trách móc dạy học sinh không nghe. Nhiều bậc làm cha mẹ thường phàn nàn con cái không nghe lời. Đây thật sự là vấn đề nghiêm trọng. Mà không phải là vấn đề của một nhà, của một người. Hiện tại gần như là vấn đề phổ biến của xã hội. Không chỉ xã hội chúng ta tồn tại hiện tượng này. Chúng tôi đã từng đi qua nhiều miền quốc gia, đều thấy tồn tại phổ biến vấn đề nghiêm trọng này, nhiều người đều cảm thấy lo âu, vấn đề này cuối cùng phải giải quyết thế nào? Bọn họ hỏi đến tôi. Tôi cũng hiểu vấn đề này rất nghiêm trọng, cũng là một vấn đề nghiêm túc. Đây là một bệnh trạng nghiêm trọng của xã hội. Chúng ta phải biết căn nguyên của chứng bệnh này phát sanh như thế nào? Và phải trị liệu như thế nào?

Nho gia thường nói: “Vua chẳng phải vua, thần chẳng phải thần, cha không ra cha, con không phải con”, cái xã hội này tất nhiên đại loạn. Giải thích đơn giản mấy câu nói này, lúc xưa nói vua tôi, hiện nay gọi là lãnh đạo và bị lãnh đạo, ông chủ một công ty cửa hiệu là người lãnh đạo, nhân viên của ông ta là người bị lãnh đạo. Vì sao nhân viên không nghe lời? Làm người lãnh đạo phải nghiêm túc xem xét. Trong xã hội hôm nay, chúng ta hiểu được đoàn kết là sức mạnh. Tôi nhớ vào năm 1983, tôi giảng kinh ở Nữ Ước (New York). Một vài người bạn Mỹ khôi hài với tôi, họ nói: “Hiện tại người phương Tây hầu như đều có thể khăng định người Trung Quốc rất thông minh. Nếu so sánh những người này trên thế giới, một người so với một người, thì người Trung Quốc phải được coi là đệ nhất. Nhưng so hai người với hai người, người Do Thái đứng hạng nhất. Nhưng nếu so ba người với nhau, bọn họ thừa nhận phải là người Nhật Bản đứng thứ nhất. Sau đó họ dùng giọng châm biếm nói với tôi: “Người Trung Quốc các ông vì sao không đoàn kết?” Ý câu này là người Trung Quốc thì thông minh trí tuệ bậc nhất thế giới, đáng tiếc họ không đoàn kết, chỉ vì tự mình không biết đoàn kết”. Tôi nghe bọn họ nói thế, liền cười phá lên rồi nói: “Đây là sự an bài của Thượng Đế”. Tôi trả lời như thế là thoát ra ngoài cái ý của họ. Họ không ngờ rằng tôi dùng cách này để trả lời. Họ cảm thấy rất kinh ngạc. Họ trở lại vấn đề và hỏi tôi: “Vì sao?”

Tôi nói “Người Trung Quốc nếu đoàn kết lại, các ông còn thực phẩm để ăn không?” Thế là bọn họ cười âm lên và chuyển đề tài câu chuyện.

Dầu chỉ là một lời nói đùa vui, ẩn ý bên trong chúng ta phải suy nghĩ cẩn thận. Nó chứa đựng một đạo lý sâu xa. Vì sao hôm nay, Nhật Bản sau chiến tranh, một quốc gia suy yếu như thế, không bao lâu lại trở thành một cường quốc kinh tế trên thế giới, đạo lý ở chỗ nào? Người phương Tây thật sự hiểu không nổi? Thật tế rất đơn giản, bởi lẽ họ thật sự tạo được mối quan hệ hợp tác mật thiết giữa lãnh đạo và bị lãnh đạo. Bạn thấy nhiều nơi, nhiều quốc gia trên thế giới, công nhân bất mãn với chủ, thường bãi công, kháng nghị. Rốt cuộc cả hai bên đều chịu tổn thất nặng nề. Chúng ta không thấy người Nhật bãi công, công nhân người Nhật đối với chủ không có ý kiến sao? Cũng có! Họ có ý kiến, chính là vấn một mảnh vải trắng trên đầu biểu thị sự kháng nghị, nhưng vẫn làm việc như thường. Đây chính là lý do thành công của lãnh đạo và bị lãnh đạo.

Ông chủ thấy công nhân có ý kiến, lập tức nghiêm túc triệu tập công nhân lại khai hội thảo luận, nghiêm túc vì họ mà giải quyết vấn đề. Do cả hai bên đều được lợi mà không bị tổn thất. Cái đạo lý này, cho tới hôm nay, người phương Tây vẫn không sao hiểu nổi, làm sao có thể chống đối với người Nhật Bản. Cái kỹ xảo này của người Nhật bản là học được từ đâu? Xin nói cùng các vị, họ học được từ Trung Quốc chúng ta. Chính là cái mà nhà Nho nói quân thân, phụ tử. Họ hiểu được cái đạo lý này, họ có thể ứng dụng vào trong sinh hoạt, ứng dụng vào trong công tác, ứng dụng trong thương trường và họ đã thành công. Chúng ta hiểu được cái đạo lý này, thì không khó mà tưởng tượng vấn đề xã hội hôm nay.

Nhà Nho dạy người, tuy nhiên họ dạy người lãnh đạo: phải làm vua, làm cha mẹ, làm thầy. Trong thời kỳ kháng chiến, chúng tôi ở miền Nam còn thấy nhiều gia đình bách tính bình thường, trong nhà thờ cúng bài vị tổ tiên, ở trên viết là: “Trời, đất, vua, cha, thầy”. Sự phổ biến tương đối ở miền Nam chính là sự giáo dục sâu dày của Nho gia chúng ta, dạy người làm vua, làm cha mẹ, làm thầy. Trong nhà Phật chúng ta nói Tam Bảo. Tôi biết ba chữ này là Tam Bảo theo cách của mình. Trong xã hội hiện đại này, chúng ta cần phải truyền bá tuyên dương rộng rãi.

Vua là một người lãnh đạo. Những công nhân này bị lãnh đạo. Bạn phải đối đãi họ với tâm thân yêu, xem họ như anh chị em, con cái của mình. Bạn phải quan tâm đến họ. Bạn phải yêu thương, bảo vệ họ. Bạn phải giúp đỡ họ. Điều này khiến công nhân sanh tâm cảm ân, đội đức. Họ sẽ xem chủ như người thân của mình, như cha mẹ của mình. Sự việc này không giống nhau. Không những phải dùng tâm thân yêu quan tâm đến họ, đối đãi với họ, mà còn phải dùng tâm của người thầy dạy dỗ họ. Vị thầy này là thầy giáo. Bạn, ông chủ, là cha mẹ của công nhân, cũng là thầy của công nhân. Cha mẹ đối đãi với con cái, đây là ân. Thầy giáo dạy dỗ học sinh uy nghiêm. Ân uy

đều thí. Bạn phải dạy dỗ họ chân chánh, khiến cho khả năng kỹ thuật của họ mỗi ngày một mới, mỗi ngày một lạ, luôn luôn tiến bộ đi lên. Khả năng kỹ thuật của họ thăng tiến thì công thương nghiệp của bạn cũng thuận lợi phát đạt, nước dâng thì thuyền lên.

Cho nên lãnh đạo, vua nếu như chỉ làm phận sự lãnh đạo với dân chúng, không có tình thân, không có tấm lòng của người thầy, tức thực hiện cái tâm của thầy giáo. Như thế bạn chỉ làm được một phần ba bốn phận. Hai phần ba còn lại bạn không làm được. Bạn làm sao không hiểu ra vấn đề? Cho nên vua, cha mẹ, thầy, cái Tam Bảo này phải hợp nhứt mới làm. Vậy thì vấn đề lãnh đạo của bạn mới được giải quyết. Người Nhật Bản làm được rồi. Tại sao chúng ta không làm được?

Tương tự như thế, gia đình hiện tại phát sinh vấn đề con cái không nghe lời, không vâng lời cha mẹ dạy bảo. Đạo lý cũng tách rời cái nguyên lý này. Làm cha mẹ đối đãi với con cái, các vị có tình thân yêu, các vị đạt được phương diện này. Các vị không có tấm lòng của người thầy, các vị không có tấm lòng của vị vua. Các vị làm cha mẹ cũng chỉ làm được một phần ba, các vị thiếu hai phần ba. Vấn đề gia đình các vị phát sanh. Như thế cha mẹ làm sao dạy dỗ con cái cho tốt được? Các vị phải lãnh đạo con cái. Làm sao lãnh đạo? các vị phải làm gương cho con cái. Đứa nhỏ nhìn gương của người lớn, các vị tự mình bất chính, mà muốn chúng chơn chính. Điều này không thể có được. Cho nên các vị phải lãnh đạo chúng. Các vị cũng là thầy của con cái. Là thầy của chúng, các bạn phải dạy bảo, hướng dẫn chúng. Các bạn không biết cách dạy, các bạn tự thân phải học. Dạy và học cùng phát triển. Do đó các vị làm cha mẹ, đồng thời cũng làm vua, cũng làm thầy. Như thế gia đình của các vị mới được tốt đẹp, vấn đề của các vị mới được giải quyết. Thử hỏi xem, ngày nay làm cha mẹ, các vị có học làm vua không, có học làm thầy không? có làm theo cách này không? không có! không có! Thảo nào trong gia đình các vị phát sinh những vấn đề này.

Tương tự như thế, thầy giáo ở trường học, hiện tại dạy học rất khó khăn. Nhiều giáo sư trung học, những vị thầy này học Phật, thấy học sinh khó dạy. Khó ở chỗ nào? Cũng chính là chỗ các vị làm thầy chỉ làm một phần ba, hai phần ba còn lại các vị không thể làm được. Không những không làm được, các vị muốn cũng không muốn được, các vị là một thầy giáo, các vị đối đãi với học sinh, các vị đối đãi với chúng phải có tình thân. Các vị là người lãnh đạo học sinh. Cho nên chúng ta bất luận thân phận là gì, bất luận cương vị công tác là gì, mọi người đều có thể hiểu được làm thầy, làm cha mẹ, làm vua. Vua, cha mẹ, thầy, ba chức năng này hợp thành một thể, chúng ta làm người mới được viên mãn, mới có thể thu được kết quả tốt đẹp.

Bất luận ở cương vị công tác nào cũng có người đến hỏi tôi. Họ nói: “Thưa Pháp sư những lời Ngài nói không sai. Tôi không phải là ông chủ, tôi là công nhân. Là công nhân tôi làm sao có thể làm vua, làm cha mẹ, thầy giáo được?” Làm công nhân giống làm vua, làm cha mẹ, làm thầy. Mặc dù các vị không ở trên cương vị này, không ở

trên cương vị công tác này. Các vị cần phải có mong muốn này. Nói cách khác, tôi là công nhân, tôi phải làm gương mẫu cho những công nhân khác, làm cái gương tốt cho mọi người thấy. Đây chính là thực hiện cái ý niệm làm vua. Tôi đối với bạn đồng nghiệp, chúng tôi đều là công nhân, tôi quan tâm đối với họ, tôi chiếu cố tới bọn họ. Như vậy là các vị có tâm của bậc cha mẹ, các vị thực hiện tâm của những người làm cha mẹ. Kỹ thuật mà tôi biết được, tôi rất vui lòng giúp đỡ chúng, dạy dỗ, hướng dẫn bọn họ. Mặc dù bọn họ hiểu biết nhiều so với tôi, nhưng cũng có điều tôi biết, họ không biết, và như thế chính là thực hiện tấm lòng của người thầy.

Do đây biết rằng bất cứ một người nào. Không kể sinh hoạt của bạn như thế nào, bất luận thân phận của bạn thế nào, công tác ra sao, làm gì, vua, cha mẹ, thầy cả ba chức năng này bạn đều có thể thực hiện được. Người người đều có thể làm được như thế, thì cái xã hội này của chúng ta sẽ được kiện toàn, tất cả những bệnh lý, tệ trạng tồn tại đều có thể tiêu trừ. Đây là một xã hội khỏe mạnh. Đây là một xã hội hòa kính. Đây là một xã hội phồn vinh, thịnh vượng. Minh người có thể cùng phát triển, cùng tồn tại.

Đây là nói chúng ta về mặt hình thức phải làm được những điều này, bên trong tâm phải đủ 3 đức. Trong Phật pháp chúng ta nói: Giác, Chánh, Tịnh là Tam Bảo. Chúng ta nắm giữ cái Tam Bảo này. Nắm giữ lãnh địa này làm thành Tam Đức, chúng ta bên trong tâm, đối với người, đối với vật, đối với sự vật, hiểu biết không mê muội, chơn chánh không tà vạy. Tâm địa quang minh chánh đại, chánh tri, chánh kiến tâm địa thanh tịnh không nhiễm ô. Bên trong có Tam Đức, bên ngoài hiển thị ra Tam Bảo. Đây là chỗ nói của bậc cổ nhân Trung Quốc: “Làm Trời Đất, người hoàn toàn”. Người hoàn toàn là không có một mảy may khiếm khuyết. Điều này thực sự có thể đạt được. Người hoàn toàn mà bậc cổ nhân Trung Quốc nói đó chính là Phật, Bồ Tát nhà Phật nói, Phật, Bồ Tát chính là người hoàn toàn mỹ mãn. Những người như thế mới có thể cứu vãn được tệ đoan, bệnh trạng này của xã hội hiện đại.

Do vậy, sự dạy học của chúng ta nhất định phải có mục tiêu rất đơn giản, rất rõ ràng xác thực, sự dạy học này trọn không phải hạn định trong sự dạy học của Phật giáo. Sự dạy học truyền thống hoặc giả là sự dạy học của trường học hiện đại, chúng ta phải biến nó thành sự dạy học đại chúng xã hội. Hy vọng mỗi một người đều có thể lãnh hội được tình trạng hiện thật, đều có thể phát tâm tu Giác, Chánh, Tịnh, làm vua, làm cha mẹ, làm thầy. Một vài năm gần đây, chúng tôi ở các địa phương hoằng truyền Phật pháp. Nội dung Phật pháp thật sự rất rộng lớn, chỗ người xưa nói một bộ hai mươi bốn sử không biết bắt đầu đọc từ đâu. Đại tạng kinh của Phật giáo gần như gấp mười lần 24 bộ sử. Ở đây tôi nói rất bảo thủ, trên thực tế, số lượng vượt qua rất nhiều, kinh điển mênh mông như biển khơi, chúng ta hạ thủ từ chỗ nào? không thể không nắm vững cương lĩnh tìm ra phương hướng của nó, dùng thời gian rất ngắn ngủi thu gặt được

hiệu quả tu học, đối với chúng ta mới có chỗ tốt đẹp, mới có lợi ích.

Đức Phật từ bi vô cùng, Ngài đem giáo pháp Ngài nói trong một đời, quy nạp thành một vài hệ thống hoàn hảo. Trong đây có giản lược, có phức tạp, ví như Tam Học, Tam Tuệ. Hệ thống này rất đơn giản. Nhưng trong giản đơn, ý nghĩa lại rất thâm sâu, chúng ta biết Giới, Định, Tuệ, Tam Học; Văn, Tư, Tu, Tam Tuệ. Nhưng chỉ biết danh tướng của nó. Còn ý nghĩa thậm thâm chứa đựng trong danh tướng này trọn không hiểu biết. Do đây nghe mà không thọ dụng được. Muốn học y cũ, tìm không thấy đường lối. So với cương lĩnh dễ như Tam Phước, Lục hòa, Lục độ, Thập nguyện, đây đều là cương lĩnh nguyên tắc mà Đức Thế Tôn vì chúng ta quy nạp. Văn tự được sử dụng, chúng ta gọi là thuật ngữ Phật học, giải thích rất khó khăn. Cái lãnh vực này rất rộng lớn, ví như nói một việc bố thí, trong kinh Hoa Nghiêm chương Hồi Hưởng thứ 6, đã nói hơn một trăm cách bố thí. Có thể thấy rằng lãnh vực này cũng không đơn giản chút nào. Như bọn chúng ta thấy hai chữ này, tự mình tưởng tượng, đâu có gì sai biệt.

Do đó, tôi đem những tâm đắc tu học của mình làm 10 điều, 20 chữ, cái này so ra dễ hiểu hơn, cũng dễ nhớ. Hai mươi chữ, mười điều này là: chơn thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi, năm điều mười chữ này bảo tồn tâm. Những năm gần đây, tôi ở hải ngoại, đề xướng tứ hảo. Điều tốt thứ nhất là bảo tồn tâm thiện tốt. Tiêu chuẩn tốt là gì? Đó là chơn thành, không dối mình, không dối người. Trong xã hội hiện nay có thể làm được loại người này, làm được điều này thì không nhiều. Nhưng chúng ta phải hiểu nhất định phải làm được. Các vị muốn chơn chánh lìa khổ được vui; thật sự muốn được một cuộc sống hạnh phúc mỹ mãn. Không gì khác, dùng tâm chơn thành đối nhân, xử thế, tiếp vật. Sau đó mới thật sự làm được điều: ‘cúi xuống không thẹn với đất, ngược lên không hổ với trời’. Trên xứng đáng trời đất, dưới xứng đáng với hết thủy chúng sanh. Loại tình cảm này thật rất thoải mái, rất tự tại. Do đây khá biết, dùng tình ý giả dối đối đãi với người, dù cho không sám hối như nhà Phật nói, tự mình vẫn có lương tâm, trong chỗ bất tri, bất giác, thọ lãnh sự khiển trách của lương tâm. Tâm của các vị không an, trong giấc ngủ đều thấy ác mộng. Những loại khổ này từ đâu mà đến? Đây là kết quả sanh khởi từ sự đối đãi giả dối với hết thủy chúng sanh. Cho nên việc làm này thật sự mà nói cái được không bù cái mất. Thế thì tại sao không lấy thành tâm mà đối đãi với người?!

Nhứt định phải tu tâm thanh tịnh. Hiện nay mọi người đều biết sinh thái tự nhiên của trái đất đã bị nhiễm ô nghiêm trọng. Những nhà khoa học đã đưa ra lời cảnh báo cho chúng ta. Sự nhiễm ô này nếu như không thể chấm dứt ngay lập tức, họ dự báo, sau 50 năm, môi trường trên quả địa cầu này không còn thích hợp cho sự sinh tồn của loài người nữa. Đây là một lời cảnh báo nghiêm trọng, có căn cứ khoa học. Vì sao cho đến hôm nay công tác bảo vệ, phòng chống ô nhiễm vẫn không có hiệu quả? Cái điều

mà mọi người thấy, thật ra chỉ là cái thấy bên ngoài. So với sự nhiễm ô này, sự nhiễm ô trong tâm của người ta càng nghiêm trọng hơn. Nhiễm ô tâm địa, nhiễm ô tinh thần, nhiễm ô tư tưởng, nhiễm ô kiến giải. Những nhiễm ô này lại được sao? Trong ngoài đều có nhiễm ô nghiêm trọng. Những nhà khoa học nói năm mươi năm nữa quả địa cầu không còn thích hợp cho nhân loại sinh tồn. Tôi cho rằng thời gian này, nói như thế vẫn còn rất dài.

Cho nên ngày nay sự dạy học của chúng ta, sự tuyên truyền dẫn dắt của chúng ta phải đặt tâm thanh tịnh lên hàng đầu. Đây chính là bảo vệ, đây chính là phòng chống sự nhiễm ô. Bắt đầu từ bảo vệ tâm thanh tịnh của chúng ta, nhất định phải tuân thủ pháp luật, nhất định phải tu Định, nhất định phải tu Tuệ. Tâm thanh tịnh, thân chúng ta mới thanh tịnh. Thân tâm thanh tịnh, hoàn cảnh bên ngoài mới thanh tịnh. Đây mới chính là như chúng ta nói bảo vệ, giữ gìn phải bắt đầu từ căn cội, như thế mới có thể thu gặt được hiệu quả chân chính. Mỗi một người đều quan tâm đến sự khỏe mạnh, sự yên vui, sự sống lâu của mình. Khỏe mạnh, vui vẻ, sống lâu từ đâu có được? - Xin thưa cùng các vị: từ tâm thanh tịnh có được.

Có nhiều bạn đồng tu trong ngoài nước đều có, đặc biệt tôi ở Nhật Bản, bọn họ đều đến hỏi tôi. Họ nói: “Thưa Pháp sư, Ngài bình thường bảo dưỡng bằng vật gì? Ăn những loại thực phẩm bổ dưỡng gì? Sao thân thể của Ngài khỏe mạnh như thế? Tinh thần an vui như thế? Tôi trả lời với họ: “Tôi có một loại thực phẩm bổ dưỡng rất tốt!” Họ hỏi: “Là món gì thế?” Tôi nói: “Chính là món nước máy của công ty nước máy Đài Loan”. Tôi trừ một số ăn uống phổ thông, sự ăn uống của tôi tùy duyên, không làm phiền đến người khác. Người ta cho cái gì, tôi ăn cái đó. Ăn uống đơn giản, ăn rất ít. Tôi không ăn vặt, không ăn hết thấy món bổ dưỡng. Những loại thực phẩm bổ dưỡng kia đều có tác dụng phụ. Bạn xem những gia đình có tiền, những người giàu có, bồi bổ mỗi ngày. Bổ khắp toàn thân, bệnh phát ra.

Phải biết vật gì là bổ nhất, là dinh dưỡng tốt nhất? Tâm địa thanh tịnh, trong tâm không có phiền não, không có phân biệt, không có âu lo, không có bận tâm. Các vị nói thật tự tại! Như thế thật khoái lạc. Chỗ người xưa nói người ta gặp việc vui tinh thần sáng khoái. Cái cảm giác vui này là từ trong tâm lưu xuất ra ngoài. Vui vẻ của người thế gian là đi tìm kiếm khoái lạc, tìm kiếm sự kích thích. Tìm kiếm sự kích thích giống như chích, hút độc tố mor-phin. Như thế là sự khoái lạc không bình thường. Sự khoái lạc bình thường là niềm vui phát khởi từ tâm thanh tịnh. Đây là niềm vui chơn thật. Đây là sự bổ dưỡng đúng đắn. Cho nên trong nhà Phật nói tu thiền định. Người công phu thiền định sâu lấy cái ‘vui thiền’ làm thức ăn. Các loại thức ăn này là một tỷ dụ, đây là dinh dưỡng, ‘thiền duyệt’ là dinh dưỡng thù thắng nhất. Thiền duyệt chính là niềm vui phát khởi từ tâm thanh tịnh. Nhà Phật thường nói “Pháp hỷ sung mãn”. Bạn nếu có thể được niềm vui pháp, đó chính là khoái lạc, bạn liền có thể được khỏe

manh, có thể được trường thọ. Chúng ta phải biết rõ cái đạo lý này.

Kế đến phải tu tâm bình đẳng, chúng ta tiếp đãi người, đối với mình phải thanh tịnh, đối với người phải bình đẳng, không nên có phân biệt, không nên có cao thấp. Không nên thấy người phú quý, chúng ta đặc biệt tôn trọng hơn một chút. Thấy người nghèo hèn thì chúng ta khinh thường. Cách kỳ thị như thế là một sự sai lầm. Nên dùng tâm bình đẳng mà đối nhân, tiếp vật. Dùng tâm giác ngộ mà đối đãi với hết thảy sự, chánh giác đối với sự việc. Dùng tâm từ bi quan hoài hết thảy chúng sanh, chiếu cố hết thảy chúng sanh, giúp đỡ hết thảy chúng sanh xem người khác cùng với mình không khác. Họ chỉ cần bằng lòng tiếp nhận, chúng ta liền dốc toàn tâm toàn lực giúp đỡ họ.

Năm điều này chính là tâm tốt. Bảo tồn tâm tốt nhất định phải thực hiện 5 điều này: chơn thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi. *Có tâm tốt chúng ta đương nhiên có thể làm việc tốt. Việc tốt? Mặc áo, ăn cơm đều là việc tốt. Chỉ cần tương ứng với tâm tốt thì những việc kia đều là việc tốt. Nếu không tương ứng với tâm tốt thì những việc này không tốt.* Cho nên tiếp theo sau có 5 điều, chính là làm việc tốt, nói lời tốt, làm người tốt. Năm điều này là: khán phá, phóng hạ, tự tại, tùy duyên, niệm Phật.

Khán phá là học hỏi. Phóng hạ là công phu. Gọi khán phá chính là đối với chơn tướng của vũ trụ nhân sanh. Vũ trụ là hoàn cảnh sinh hoạt của chúng ta. Từ cái áo lót cho đến vũ trụ rộng lớn vô cùng đều là hoàn cảnh sinh hoạt của chúng ta, là không gian sinh hoạt của chúng ta. Nhân sinh chính là bốn nhơn. Nói cách khác, chúng ta nhận thức chính mình, nhận thức hoàn cảnh sinh hoạt của mình. Biết sự quan hệ của mình và người, sự quan hệ của ta với vạn vật, sự quan hệ của ta với thiên nhiên, sự quan hệ của ta với Trời Đất Quỷ Thần. Chúng ta phải nhận thức được rõ ràng, minh bạch, như thế mới có thể buông bỏ chân chính. Buông bỏ cái gì? - Buông bỏ hết thảy vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, phiền não, âu lo, vướng mắc, hết thảy đều buông bỏ. Như thế mới có thể chơn chánh đạt đến thanh tịnh, bình đẳng, giác ngộ. Nếu bạn vẫn còn có vọng tưởng, vẫn còn có phân biệt, chấp trước, thì tâm bạn làm sao có thể thanh tịnh, làm sao có thể thanh tịnh, làm sao có thể giác ngộ?

Do đây có thể biết, trong bốn câu tôi nói ở trước, tâm tốt chính là chơn tâm của chúng ta, là bản tánh Chơn Như nhà Phật nói đến. Ai cũng có thể cái tâm tốt này hiện không hiện hữu ra, đây gọi là có nghiệp chướng. Nghiệp khiến cái chướng kia trụ, chướng ngại trụ rồi, dùng phương pháp gì khiến chướng kia trừ sạch? - Khán phá, phóng hạ. Bốn chữ này là trí tuệ chơn thật. Đức Phật Thích Ca Mâu Ni năm xưa tại thế, giảng kinh thuyết pháp trong bốn mươi chín năm, Ngài dùng hai mươi hai năm để nói Bát Nhã. Nội dung Bát Nhã nói cái gì? - Chính là dạy chúng ta khán phá, phóng hạ. Những kinh điển Ngài nói rất nhiều, nhưng chỉ bộ Bát Nhã này Ngài nói 22 năm. Do đây có thể biết, Bát Nhã là trọng tâm, là bộ phận chủ yếu của toàn bộ Phật pháp.

Bát Nhã là trí tuệ. Bạn có trí tuệ chơn chánh, trí tuệ siêu việt, trí tuệ viên mãn, bạn đem vấn đề sở hữu xem xét rõ ràng. Vấn đề sở hữu đã rõ ràng thấu đáo rồi, sau đó giải quyết đương nhiên là dễ dàng. Cho nên Phật pháp là phương pháp trí tuệ cao tột. Phật học là học vấn trí tuệ viên mãn, làm sao có thể không học cho được?

Nhưng bọn người chúng ta muốn học, nói thật tế, thậm chí những tín đồ tôn giáo hiện hữu khác đều phải học Phật. Đây không phải là lời nói đùa. Tôi, rất sớm Dân quốc năm 56 (1967), lúc diễn giảng tại đại học Phụ Nhân, trường học của bọn họ mời tôi. Lúc ấy tôi nhìn qua một lượt, hai dãy ghế trước đều là các cha cố, nữ tu. Thấy thế tôi cao hứng tột độ. Tôi khuyên họ học Phật. Tôi nói các vị tin tưởng Thiên Chúa giáo, Thượng đế là cha của các vị, các vị và thượng đế quan hệ cha con. Các vị đến học Phật, các vị cùng Phật Thích Ca Mâu Ni quan hệ thầy trò. Như thế không có gì xung đột. Các vị cha cố này nghe xong đều bật cười. Điều này là đúng đắn.

Đầu năm rồi, tôi ở Bồ Lý Tư Bản (Brisbane), Úc châu tham gia một diễn đàn của dân tộc thiểu số của bọn họ. Có mặt trong diễn đàn cả thầy mười bốn đoàn thể tôn giáo. Người chủ trì Cục trưởng của họ là Do Thái giáo. Ông ta là người Dĩ Sắc Liệt (Israel), nhập tịch Úc châu, ông thỉnh chúng tôi. Tôi thấy nhiều lãnh tụ tôn giáo như thế, rất khó được, thế là chúng tôi đem Phật pháp nói cho họ thật rõ ràng. Phật giáo là giáo dục không phải là tôn giáo, vượt lên chủng tộc, vượt qua biên giới quốc gia, vượt lên tôn giáo. Phật pháp tu học trí tuệ, các bạn bất luận là tôn giáo nào, bất luận là tín đồ tôn giáo nào, xin hỏi các bạn có cần trí tuệ không? Mọi người đều cần trí tuệ. Cần trí tuệ phải đi đâu học? Học ở cửa Phật, ở đây có trí tuệ cao độ, viên mãn cứu cánh, có thể giúp bạn giải quyết vấn đề.

Tôi từng có lần ở tu đạo viên Đa Mã Tư của Thiên Chúa giáo. Họ thành lập một cơ sở nghiên cứu sinh hoạt tinh thần của Đông Á. Học sinh là các cha cố và nữ tu. Được xem là một ban nghiên cứu. Họ mời tôi giảng “Sinh hoạt tinh thần của Phật giáo”. Tôi trả lời: “Thật đáng tiếc!”. Nếu bảo tôi đến giảng cho họ Thánh kinh, như thế còn có đạo vị. Thay các vị giải quyết vấn đề một cách chơn chánh. Cho nên trí tuệ không luận ứng dụng trong sinh hoạt dạng nào, ứng dụng trong công tác gì, trong một loại học thuật nào trong một loại khoa học kỹ thuật gì, đều đạt đến đỉnh cao. Điều này nhất định chúng ta phải nhận thức rõ ràng. Bạn muốn được cái trí tuệ này. Phật nói trí tuệ ở trong tự tánh của hết thầy chúng sanh xưa nay vốn đầy đủ. Không phải là từ bên ngoài đến, chỉ cần trừ bỏ chướng ngại của bạn. Phương pháp trừ bỏ chướng ngại chính là khán phá, buông xuống (nhìn thấu, buông xả). Nhận rõ chân tướng sự thật, đem nghiệp chướng của bạn buông xuống.

Cái gì là nghiệp chướng? Vọng tưởng là nghiệp chướng. Phân biệt là nghiệp chướng. Chấp trước là nghiệp chướng. Phiền não, buồn lo, vướng mắc đều gọi là nghiệp chướng. Các vị đã hiểu rõ những cái này là nghiệp chướng. Các bạn đồng tu,

các vị nghĩ xem, các vị báỉ sám, tụng kinh, nghiệp chướng có tiêu trừ không? Các vị nghĩ xem, các vị đã báỉ sám, đã tụng kinh rồi, như thế thì vọng tưởng phân biệt, chấp trước của các vị có giảm bớt không? Phiền não, lo âu, vướng mắc của các vị không còn nữa? Vậy thì rất hữu hiệu! Các vị sám hối không sai. Nghiệp chướng thật sự sám trừ. Nếu như các vị mỗi ngày thực hiện cái hình thức này, phiền não, tập khí của các vị lại mỗi ngày một thêm lớn, các vị phải giác ngộ, các vị phải phản tỉnh, nghiệp chướng của các vị không tiêu trừ. Không những không tiêu trừ, mà mỗi ngày một tăng trưởng. Điều này không thể không biết, không thể không hiểu rõ! Cho nên mấu chốt của việc tu hành, quy kết toàn bộ lại, chúng ta dùng lời nói hiện đại, mọi người đặc biệt hiểu được dễ dàng, chính là thấy rõ, buông xuống.

Vậy thì làm được một điểm này: Thấy rõ, học vấn của bạn thành tựu rồi. Buông xuống, công phu thành tựu rồi. Do đó sinh hoạt của bạn được tự tại vô cùng. Cho nên tiếp theo là tùy duyên. Tự mình đã được tự tại. Tôi nghĩ không ít bạn đồng tu đọc qua “Tâm kinh”. Tâm kinh mở đầu: “Quán Tự Tại Bồ Tát”. Đây chính là Bồ Tát Quán Thế Âm. Quán Thế Âm Bồ Tát tự tại. Ngài vì sao tự tại? Ở trên có chữ “Quán”. Quán chính là thấy rõ. quán là quán chiếu, là quán kiến. Ngài có thể thấy rõ. Người thấy rõ nhưt định buông bỏ. Buông bỏ thì được tự tại. Sinh hoạt của Ngài thế nào? Sinh hoạt tùy duyên, chắc chắn không phan duyên. Sinh hoạt tùy duyên thật tốt, từ tùy duyên nói theo hiện đại là thuận theo thiên nhiên. Nói cách khác, sinh hoạt của chúng ta thuận theo sinh hoạt sinh thái của thiên nhiên. Đây là sinh hoạt vô cùng khỏe mạnh, người hiện tại không hiểu!

Cổ nhân Trung Quốc chúng ta hiểu, các vị thấy chúng tôi học “Lễ Ký”, học “Nguyệt Lệnh”. Nguyệt lệnh nói về cách ăn uống thường ngày. Tháng này ăn loại rau gì, ăn những vật thực gì. Tháng này không giống tháng kia. Tại sao như thế? - Vì thuận theo tự nhiên. Những vật này sanh trưởng trong mùa này, chúng ta ăn những vật mùa ấy. Như thế thì thật khỏe mạnh. Cho nên mùa Hạ, trời nóng, chúng ta phải ăn vật nóng, như thế sức khỏe của thân thể bạn cùng với thiên nhiên tương ứng. Mùa Đông bạn phải ăn đồ vật lạnh. Cho nên vật thực ăn vào mùa Đông tạnh mát. Các bạn xem: cải bẹ trắng, củ cải là những vật sanh trưởng mùa Đông, tạnh mát. Rau cải sanh trưởng mùa nóng - tạnh nóng. Người đời nay, không biết hiểu từ đâu: mùa nóng phải ăn băng giá; mùa Đông phải ăn lẩu nóng. Thật là tồi tệ. Ăn vào thì phát bệnh. Vì sao? - vì không thuận theo tự nhiên, vì trái ngược lại tự nhiên, cho nên bệnh hoạn phát sinh.

Người ngoại quốc không hiểu sự tình có cội nguồn. Hiện tại người Trung Quốc không đọc cổ thư. Lịch sử Trung Quốc chúng ta có cội nguồn lâu xa, rất hiểu biết cái đạo dưỡng thân. Cho nên các vị đọc sách của cổ nhân, chúng ta nắm vốc sát đất báỉ phục các ngài. Ăn uống sinh hoạt hàng ngày thuận theo tự nhiên. Như thế thì rất khỏe mạnh, cái đạo trường thọ khỏe mạnh từ trong đây sanh khởi, không cần phải nương

vào loại thực phẩm bổ dưỡng nào cả. Những thực vật này được sanh trưởng theo mỗi một mùa, chính là thực phẩm bổ dưỡng tốt nhất. Công việc của chúng ta cũng phải thuận theo hoàn cảnh, thuận theo tự nhiên. Sự hứng thú của chúng ta cũng có thể thuận theo bốn mùa thiên nhiên: Xuân, Hạ, Thu, Đông. Đây gọi là Tùy duyên. Trong Phẩm Phổ Hiền Bồ Tát Hạnh Nguyên dạy chúng ta “Luôn thuận theo chúng sanh; vui theo việc công đức”. Trong Tùy duyên mới có thể chơn chánh đạt được “Pháp hỷ”, mới có thể thành tựu công đức chơn thật. Cuối cùng chúng ta dùng pháp môn niệm Phật này thu tóm tất cả. Mười điều tôi nói này, các vị nhất định phải biết, trong mỗi một điều đều viên dung hàm nhiếp chín điều còn lại. Mười điều giao thoa nhau. Mười điều kết thành một thể. Không phải là mười điều riêng biệt. Trong mỗi một điều đều đầy đủ mười điều. Sau đó các vị mới hiểu được pháp môn niệm Phật mà tôi nói.

Cái gì gọi là niệm Phật? - “Niệm”, chúng ta hãy xem chữ Trung Quốc, chữ Niệm ở trên là chữ “Kim”, ở dưới là chữ “Tâm”. Đây cũng là một chữ thành lập theo cách Hội ý. Cái gì gọi là “Niệm”? - Cái tâm hiện tại, nhà Phật nói một Niệm hiện tiền chính là nói cái “Niệm” này. Tâm của một Niệm hiện tiền chính là Niệm. Trong cái tâm của Niệm hiện tiền này có chân thành, có thanh tịnh, có bình đẳng, có chánh giác, có từ bi, có thấy rõ, buông bỏ, tự tại, tùy duyên, đây gọi là niệm Phật. Mười điều này chính là Phật. Trong chân thành, cái gì gọi là chân thành? - Thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi cho đến thấu rõ, buông bỏ, tự tại, tùy duyên, niệm Phật. Đây chính là chân thành. Cho nên trong mỗi một điều đều viên mãn, đầy đủ chín điều kia. Trong kinh Hoa Nghiêm nói: “Một tức là tất cả; tất cả tức là một; Một, tất cả không hai”. Trong Kinh Duy Na nói: “Vào pháp môn bất nhị”. Như thế các vị làm sao có thể không tự tại? Các vị làm sao có thể không vui vẻ?

Các vị phải khế nhập cảnh giới này. Các vị phải tự mình thậm cảm thọ lãnh: Ta là người an lạc nhất thế gian này. Ta là người hạnh phúc nhất thế gian này. Nếu bạn sống trong phú quý, bạn là người an lạc trong phú quý. Nếu bạn sống trong nghèo hèn, bạn là người thật hạnh phúc trong cảnh nghèo hèn. Khoái lạc, bần tiện không phân giàu nghèo, không phân sang hèn. Nó vốn bình đẳng. Giàu sang, nghèo hèn, cái hiện tượng này từ đâu đến? Từ nhân quả mà ra. Chúng ta thấy có người có tiền của, phát tài do vì đời trước họ tu tài bố thí. Đương nhiên họ được quả báo này. Tôi ngày nay không có tài của như họ, vì đời trước ta không tu, ta không có gieo nhân này. Đời này tất nhiên không có quả báo. Nhưng dù ta không tu tài thí, ta tu Pháp thí, hiện tại ta có thông minh, có trí tuệ. Hoặc giả có tu bố thí vô úy, ta hôm nay được khỏe mạnh, sống lâu.

Đương nhiên, Đức Phật khuyến khích chúng ta ba loại Nhân đều làm: Tài thí, Pháp thí, Vô úy thí các vị đều tu, như thế quả báo của các vị mới viên mãn. Giàu có, thông minh, trí tuệ, khỏe mạnh, sống lâu, các vị đều có thể đạt được. Và như thế tất

nhiên là thật viên mãn, hoàn hảo. Nếu không có thiện tri thức chơn chánh khai mở dẫn dắt, chúng ta làm sao có thể hiểu được? Cho nên người thế gian tu nhân không viên mãn, có đạo lý của nó, họ không hiểu rõ chơn tướng sự thật. Chỉ có người khế nhập Phật pháp chơn chánh, họ hiểu được, họ biết tu nhưn thiện, tương lai nhất định có thể được quả báo thiện.

Cho nên niệm Phật, niệm Phật chính là niệm Tâm, chính là niệm Hành. Năm điều trước này của chúng ta, vừa mới nói: Bảo tồn tâm tốt: Thấy rõ, buông bỏ, tự tại, tùy duyên, niệm Phật. Đây chính là làm việc tốt, nói lời tốt, làm người tốt. Bốn cái tốt của chúng ta mới thật sự đầy đủ. Bốn cái tốt không phải là một câu khẩu hiệu trống rỗng, nó thật cụ thể, rất thực tế, xác thật, chắc chắn trên phương diện sinh hoạt, trên mặt công tác. Chắc chắn trên toàn bộ xã hội, chúng ta hy vọng xã hội có thể được hòa vui, tốt đẹp. Tiêu trừ hết thói quen tội lỗi, có thể đạt được sự cộng tồn, cộng vinh, hợp tác giúp đỡ nhau, đây là một mục tiêu lý tưởng. Hôm nay, chúng tôi giới thiệu những vấn đề này. Xin cảm ơn các vị xem đài.